

РЕШЕНИЕ

№ 27955

гр. София, 21.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 72 състав, в
публично заседание на 22.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Стоева

при участието на секретаря Зорница Димитрова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **612** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. АПК във вр. с чл. 1 ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Фондация „Б. Х.“, представлявана от С. В. Б., чрез адв. И. Б. М., срещу Национален фонд „Култура“ за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 29776 лв., причинени от незаконосъобразен административен акт - решение по т. 1 по протокол № 24/01.12.2022г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, отменен по съдебен ред.

В исковата молба са изложени твърдения, че с решение № 3509 от 30.05.2023г., постановено по адм. д. № 582/2023 г. по описа на Административен съд София-град, Второ отделение, 56 с-в, и потвърдено с решение № 11910 от 04.12.2023 г. по адм. д. № 8700/2023 г. по описа на Върховния административен съд, по жалба на Фондация „Б. Х.“ е отменено решение по т. 1 по протокол № 24/01.12.2022г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, с което проектно предложение вх. № СРР2022-2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“, подадено от оспорващия по програма „Субсидии за проекти с национално значение 22“, не е допуснато до етап техническа и експертна оценка, поради изчерпване на финансовите средства на програмата, като е върната преписката на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ за ново произнасяне по проектно предложение вх. № СРР2022- 2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“, подадено от Фондация „Б. Х.“, ЕИК [ЕГН], представлявано от С. В. Б. по програма „Субсидии за проекти с национално значение 22“ и е определен 14-дневен срок от влизане в сила на решението за новото произнасяне на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“. Сочи се, че до датата на депозиране на исковата молба ищецът няма информация за проведено заседание на НФК и не е информиран, нито е видно от електронната

страница на НФК, че е взето решение в изпълнение на съдебното решение. Подробно се излагат съображения, касаещи допуснати в хода на административното производство съществени нарушения на процесуалните правила, които от своя страна резонно са довели и до неправилно прилагане на материалния закон, а оттам и до несъответствие с целта на закона, като в тази връзка се сочи, че решението по т. 1 от протокол № 24 от 01.12.2022г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ е незаконосъобразно, поради което следва да бъде отменено, а преписката - да се изпрати на административния орган за ново разглеждане при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, като при новото разглеждане на преписката ответникът следва да изпълни разписаните в чл. 10 от Наредбата задължения да разгледа и оцени всички постъпили проектни предложения, като ги подреди в низходящ ред според дадената им оценка.

При тези съображения се прави искане за осъждане УС на НФК да заплати на Фондация „Б. Х.“ по проектно предложение с вх. № СРР2022-2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“, по програма „Субсидии за проекти с национално значение 22“, сумата от 29 776.00 лева, представляваща очакваната сума по проектно предложение с вх. № СРР2022-2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“. При условията на евентуалност, в случай на преценка, че има от страна на УС на НФК мълчалив отказ да изпълни вменените им от закона задължения и да изпълни съдебното решение, ищецът моли ответникът да бъде осъден да заплати на Фондация „Б. Х.“ по проектно предложение с вх. № СРР2022-2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“, по програма „Субсидии за проекти с национално значение 22“, сумата от 29776 лева, представляваща очакваната сума по проектно предложение с вх. № СРР2022-2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“.

Във връзка с дадените с постановеното по делото разпореждане № 2246 от 29.02.2024 г. указания е депозирана уточнителна молба от ищеца, с която е конкретизирано, че претендираната сума от 29776 лв. представлява сумата, която Фондация „Б. Х.“ е трябвало да получи за реализацията на проект за честване на тридесетата годишнина от кончината на Б. Х., което мероприятие не се е провело, като загубеното време за подготвяне на документи и в очакване УС на НФК да разгледа проектите и да обяви класирането е довело до отлагане на събитието. Твърди се, че впоследствие ищецът е разбрал, че УС на НФК със своето бездействие и нежелание да изпълни задължението си да разгледа и оцени подадените проекти са причинили тази вреда на Фондация „Б. Х.“. Излагат се съображения, че въпреки предписанието на решение № 3509 от 30.05.2023г. на Административен съд София-град по адм. дело № 582/2023 г., потвърдено с решение № 11910/04.12.2023 г. по адм. д. № 8700/2023 г. на ВАС, Трето отд., за разглеждане и оценка на проектното предложение на ищеца, УС на НФК бездейства и не изпълнява закона и решението на съда, с което злоупотребява с делегираните му от Министерството на културата и културната общественост на страната права. Соци се, че Национален фонд „Култура“ е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на културата и подпомага нейното развитие, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата съгласно чл. 24, ал. 2 и ал. 3 от Закона за закрила и развитие на културата. Определените от същия закон правомощия на фонда и неговите органи, посочени в чл. 25 от ЗЗРК, имат изцяло административен характер и еднозначно ги поставят в съответствие с определението, дадено в § 1, т. 1 от ДР на АПК, като носители на административни правомощия, овластени въз основа на закон. Твърди се, че в случая след проведена процедура за разпределяне на бюджетни средства УС на НФК, като овластен със закон за това орган, с изрично волеизявление е приел, че проектът на Фондация „Б. Х.“ не отговаря на изискванията на програмата и кандидатът е недопустим за финансиране и с това е постановил индивидуален

административен акт, непосредствено засягащ законен интерес на фондацията да получи публични средства, подкрепящи представения от нея проект.

По така изложените в исковата молба и уточнението към нея съображения се претендира ответникът да бъде осъден да заплати обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 29776 лв., представляващо сумата, която Фондация „Б. Х.“ е трябвало да получи по проектно предложение с вх. № CPP2022-2911-183917954 „Б. Х. - велик традиционалист и велик иноватор“. Претендират се и сторените по делото разноски.

В съдебното заседание ищецът се представлява от адв. М., която прави искане за уважаване на предявената искова претенция, ведно с уточнението към нея, както и претендира присъждане на разноските по делото по представен списък по чл. 80 ГПК.

На ответника – Национален фонд „Култура“, са връчени преписи от исковата молба и уточнителната молба, ведно с приложените доказателства, като в законоустановения срок не е депозиран писмен отговор на исковата молба.

В съдебното заседание ответникът, редовно призован, не се представлява.

Представителят на С. градска прокуратура дава заключение за неоснователност на исковата претенция.

Административен съд София-град, като взе предвид изложеното в исковата молба и представените по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните по делото, а това обстоятелство се и установява от доказателствата по приложената преписка по адм. д. № 582/2023г. на АССГ, 56 с-в, че със заповед № 3-301-20/25.08.2022 г. на изпълнителния директор на Национален фонд „Култура“ е обявен конкурс за финансово подпомагане по „Програма за субсидии за проекти с национално значение за 2022 г.“, съобразно приети условия на конкурса, общия размер на финансовите средства, с които ще бъдат подпомогнати кандидатстващите проекти, срокът и мястото на подаване на документите и специалните изисквания към участниците.

Липсва спор, че ищецът е участвал в конкурсна програма „Субсидии за проекти с национално значение“ 2022, отворена с решение по протокол № 15 от заседание на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ на 24.08.2022г., с проектно предложение вх. № CFP2022-2911-1839-17954 „Б. Х. – велик традиционалист и велик иноватор“.

Със заповед № 3-303-7/25.08.2022 г. на изпълнителния директор на Национален фонд „Култура“, изменена със заповед № 3-3033-7-1/29.11.2022г., е назначена техническа комисия за извършване на оценка за допустимост на подадените проектни предложения и съответствието им с изискванията на програмата.

Видно от представения протокол от работата на техническата комисия, назначена със заповед № 3-303-7/25.08.2022г., на 19.11.2022 г. се е състояло заседание на комисията, на което са разгледани постъпилите до момента шест проектни предложения, като всичките са допуснати до разглеждане от експертна комисия.

С доклад на експертната комисия по програма за целево финансово подпомагане на проекти по програма „Субсидии за проекти с национално значение“ са предложени за пълно или частично финансиране пет от шестте проектни предложения.

С решение по т. 1 по протокол № 24 от неprisъствено заседание на 01.12.2022 г. на УС на НФК са приети резултатите по Програма „Субсидии за проекти с национално значение за 2022“. УС на НФК е приел доклада на експертната комисия, като е одобрил за финансиране проектите по реда на класирането им според условията на програмата, за които има ресурс по програмата, а тези, които са положително оценени от експертната комисия, но за които не достигат средства, са

одобрили като резерви. УС на НФК не е одобрил за финансиране непредложените за финансиране от експертната комисия и технически недопустимите проекти. Взел е решение за спиране на разглеждането на следващите постъпили проектни предложения поради изчерпване на средствата, съответно оставащите средства по програмата да се изплатят на одобрените резерви по други конкурсни програми.

По жалба на Фондация „Б. Х.“ против решението по т. 1 по протокол № 24/01.12.2022 г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, с което проектно предложение вх. № CFP2022-2911-183917954 „Б. Х. – велик традиционалист и велик иноватор“, подадено по програма „Субсидии за проекти с национално значение 22“, не е допуснато до етап техническа и експертна оценка поради изчерпване на финансовите средства на програмата, е образувано адм. д. № 582/2023г. по описа на Административен съд София-град, 56 състав, с постановеното по което решение № 3509 от 30.05.2023 г. административният акт е отменен, а преписката е върната на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ за ново произнасяне по проектното предложение с вх. № CFP2022-2911-183917954, при съблюдаване на дадените с решението указания по тълкуването и прилагането на закона. Съобразно мотивите на съдебния акт, като не е извършила оценка и класиране на всички постъпили проектни предложения, експертната комисия е допуснала съществено нарушение на процесуалните правила, което е рефлектирало и върху оспореното решение на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, който недопустимо е спрял разглеждането на следващите постъпили проектни предложения поради изчерпване на средствата. В тази връзка е отбелязано и констатираното противоречие в решението на Управителния съвет, който от една страна спира разглеждането на проектните предложения поради изчерпан финансов ресурс на програмата, а от друга страна, взема решение оставащите средства по програмата да се изплатят на одобрените резерви по други конкурсни програми.

С решение № 11910/04.12.2023 г., постановено по адм. дело № 8700/2023г. по описа на Върховен административен съд, решение № 3509 от 30.05.2023 г. по адм. дело № 582/2023г. на АССГ, 56 с-в, е оставено в сила.

Други относими доказателства не са ангажирани от страните по делото.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи:

Предмет на разглеждане в настоящото производство е предявен от Фондация „Б. Х.“ иск по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение в размер на 29776 лв. за претърпени имуществени вреди от незаконосъобразен административен акт - решение по т. 1 по протокол № 24/01.12.2022г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, отменен по съдебен ред с решение № 3509 от 30.05.2023 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 582/2023 г., потвърдено с решение № 11910/04.12.2023 г. по адм. дело № 8700/2023 г. по описа на ВАС, Трето отд.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е възможна при условията на чл. 1 ЗОДОВ. Във фактическия състав на отговорността на държавата и общините за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт /имуществена или неимуществена/ и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действия или бездействия и настъпилия вредоносен резултат. Съобразно чл. 4, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тежестта на доказване наличието на

всички елементи на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ е на ищеца / така решение № 2757 от 11.03.2016 г. по адм. д. № 4638/2015 г. на ВАС/. При недоказване на който и да е от горепосочените елементи на фактическия състав на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ не може да се реализира отговорността на ответника по този ред.

Според чл. 205 АПК исковете за обезщетение за вреди се предявяват срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая искът е предявен срещу Национален фонд „Култура“, а незаконосъобразният административен акт, отменен по съдебен ред, е издаден от Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, поради което и с оглед извършеното уточнение на исквата претенция именно Национален фонд „Култура“ е пасивно легитимиран ответник. Предявеният иск е местно подсъден на АССГ, с оглед правилата за местна подсъдност, уредени в чл. 7 ЗОДОВ, и е допустим за разглеждане по реда на ЗОДОВ, поради което и настоящият съдебен състав приема, че искът следва да бъде разгледан по същество.

Изложените в исквата молба твърдения са за претърпени имуществени вреди вследствие на отменения като незаконосъобразен акт на УС на НФК, като ищецът поддържа, че претендираната сума от 29776 лв. представлява сумата, която Фондация „Б. Х.“ е трябвало да получи за реализацията на проект за честване на тридесетата годишнина от кончината на Б. Х., като загубеното време за подготвяне на документи и в очакване УС на НФК да разгледа проектите и да обяви класирането е довело до отлагане на събитието. Изложени са и твърдения, че тези имуществени вреди са претърпени като следствие от бездействието и нежеланието на УС на НФК да изпълни задължението си да разгледа и оцени подадените проекти.

Както се посочи по-горе, елемент от фактическия състав на отговорността на държавата и общините, уредена в чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, е наличието на незаконосъобразен административен акт, незаконосъобразно действие или бездействие на орган на власт.

По делото се установи, че е налице отменен по съответния ред административен акт, доколкото с решение № 3509/30.05.2023 г., поставено по адм. дело № 582/2023 г. по описа на АССГ, е отменено решение по т. 1 по протокол № 24/ 01.12.2022 г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, с което проектно предложение вх. № CFP2022-2911-183917954 „Б. Х. – велик традиционалист и велик иноватор“, подадено по програма „Субсидии за проекти с национално значение 22“, не е допуснато до етап техническа и експертна оценка, поради изчерпване на финансовите средства на програмата и преписката е върната на органа за издаване на административен акт съобразно решението в 14-дневен срок. Решението на АССГ е оставено в сила с решение № 11910/04.12.2023 г., постановено по адм. д. № 8700/2023 г. по описа на Върховен административен съд. В настоящото производство не са ангажирани доказателства, а и не се твърди, решението да е изпълнено. Т.е., налага се изводът, че е доказан първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ – незаконосъобразен акт на администрацията, издаден при и по повод изпълнение на административна дейност /процесното решение на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ несъмнено има характера на административен акт/.

Относимата правна регламентация във връзка с условията и реда за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“ се съдържа в Наредба № Н-5/2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“ /отм./, но действаща към релевантния момент. Съгласно чл. 4, ал. 2 от Наредбата, в приложимата ѝ редакция ДВ бр. 27/2022 г., в сила от 05.04.2022 г., Управителният съвет на фонда приема решения за провеждане и на конкурси за целево финансово подпомагане на програми и проекти с голямо национално културно значение, невключени в програмата по чл. 3, по реда и в сроковете

на чл. 4. Условието на конкурсите, сроковете и начинът за подаване на документи за участие в конкурсите се определят с решение на управителния съвет по предложение на изпълнителния директор на Национален фонд „Култура“. Според чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата конкурсът по чл. 4, ал. 1 се провежда от техническа и експертна комисия. Проектите, които кандидатстват за получаване на средства от фонда, се оценяват от експертната комисия в съответствие с обявените условия на конкурса и съобразно следните критерии: 1. художествени и естетически критерии за качество, посочени в условията за кандидатстване; 2. приноса за развитието на българската култура и изкуство; 3. реалистичност и обосновааност на предлагания бюджет (чл. 8 от Наредбата). В случая, видно от публикуваните Общи условия за конкурс за субсидии за проекти с национално значение за 2022 г., заложили са оценителни критерии, включващи: съответствие с целите и приоритетите на програмата; изпълнение на специфичните условия в зависимост от вида на проекта; качество на проектното предложение; творчески потенциал на проекта; устойчивост на проекта; реализация и изпълнение на проекта; проектът е реалистичен и изпълним; капацитет на организацията за реализиране на проекта; план за партньорство - допълнителен, незадължителен критерий; реалистичност и обосновааност на бюджета. Съгласно чл. 10, ал. 3 от Наредбата Управителният съвет на фонда въз основа на доклада за дейността на експертната комисия по оценка на проектите и след обсъждането му с решение определя: спечелилите конкурса проекти и размера на средствата от фонда по всеки от тях; проектите, за които не са достигнали средствата за финансиране от фонда и се посочва размерът на одобрените, но нефинансирани бюджети; неодобрените за финансиране проекти. Средствата от фонда се предоставят въз основа на сключени договори при условията на чл. 31, ал. 3 ЗЗРК /в приложимата ред. ДВ, бр. 44/2020г./.

Следователно, както за допустимостта, така и за оценката на един такъв проект законодателят е предвидил ред и условия, които следва да бъдат изпълнени. В процесния случай заявлението за кандидатстване не е допуснато до етап техническа и експертна проверка поради изчерпване на финансовите средства за програмата, т.е., в случая проектът не е нито отхвърлен, нито одобрен, с оглед влязлото в сила решение на съда за връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне по проектното предложение. От представените по делото доказателства не се установява такова ново произнасяне по проектното предложение, поради което не може да се обоснове еднозначният извод, че проектът е подлежал на одобряване, още по-малко - да се презумира конкретна сума, с която същият ще бъде евентуално финансиран. Размерът на одобреното финансиране се определя с окончателното решение на Управителния съвет и в рамките на наличния бюджет.

В разглеждания случай се претендират пропуснати ползи от нереализиран проект, чието одобрение, обаче, не е финализирано, доколкото същото е било под условие. Одобрението на процесния проект не е обективизирано и надлежно документирано, за да се обоснове извод за основателност на претенцията за пропуснати ползи от неосъществяването му. В случая липсва сигурност, че имуществените ползи биха настъпили в патримониума на заявителя, настоящ ищец, а сключването на договор при условията на чл. 31, ал. 3 ЗЗРК при липсата на одобрен за финансиране проект не е реализирано, което налага извода, че липсва причинно-следствена връзка между претендираните вреди и незаконосъобразния акт. В този смисъл настоящият съдебен състав намира, че да се приеме, че са налице пропуснати ползи в претендираната в процесния случай насока, е необходимо административната процедура по одобряване на процесния проект да е финализирана със сключен договор или като минимум с решение на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ проектът да е одобрен за финансиране, т.е., да е налице сигурност, че имуществените ползи биха настъпили в патримониума на заявителя

Фондация „Б. Х.“, настоящ ищец. Същият извод се налага и по въпроса с твърдяното бездействие от страна на ответника да заплати поисканата сума по проекта.

Предвид всичко гореизложено съдът приема, че искът за обезщетяване на претърпени от ищеца имуществени вреди в размер на 29776 лв. от незаконосъобразен акт – решение по т.1 от протокол № 24/01.12.2022 г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, се явява недоказан по основанията си и следва да бъде изцяло отхвърлен.

Относно разноските в производството.

При този изход на спора право на разноски възниква за ответника, но последният не претендира такива, поради което и не следва да му бъдат присъждани.

Така мотивиран и на основание чл. 203 АПК, Административен съд София-град, II отд., 72 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Фондация „Б. Х.“, представлявана от С. В. Б., срещу Национален фонд „Култура“ иск за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 29776 лв., причинени от незаконосъобразен административен акт - решение по т. 1 по протокол № 24/01.12.2022г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, отменен по съдебен ред с решение № 3509 от 30.05.2023 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 582/2023 г., потвърдено с решение № 11910/04.12.2023 г. по адм. дело № 8700/2023 г. на ВАС, Трето отд.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: